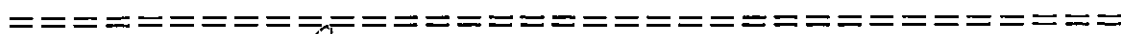


НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РБ
ВХ. № 102-11-42
ПОЛУЧЕНО НА 26 1995 г.

1138 Cent 6

# ТРИДЕСЕТ И СЕДМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Комисия по земеделието и горите



*Ген. Г. Георгиев*  
*Г.И.И.И.*

## СТАНОВИЩЕ

на

Комисията по земеделието и горите

**ОТНОСНО:** *Искането на Президента на Република България за установяване на противоконституционността на няколко разпоредби от Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, обнародван в ДВ, бр. 46 от 16 май 1995 година*

На свое заседание на 2 юни 1995 год. Комисията по земеделието и горите обсъди искането на Президента на Република България за установяване на противоконституционността на разпоредбите на § 4, т. 1 и 3; § 12, с който се изменя чл. 17, ал. 3 и 7 и § 20, с който се изменя чл. 33, ал. 1 от Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, обнародван в ДВ, бр. 45 от 16 май 1995 год. След проведените обсъждания комисията прие следното становище:

1. Не приема мотивите на Президента на Република България, според които "текстовете на § 4, т. 1 и 3, в противоречие на чл. 17, ал. 3 и ал. 5 от Конституцията на Република България произволно лишават от право на собственост български граждани".

§4, т.1, с която се изменя чл.10, ал.1 от ЗСПЗЗ е основният текст, въз основа на който се възстановява собствеността върху земеделските земи. Той не отнема собствеността, а напротив, създава правната основа за възстановяването ѝ. Ако Конституционният съд обяви тази разпоредба за противоконституционна, той ще спре възстановяването на собствеността по реда на ЗСПЗЗ.

Твърдението, че с "включването на селскостопански земи в строителните граници на населените места собствеността не се загубва" не е вярно. Съществуват редица закони и други нормативни актове, въз основа на които собствеността върху земите внесени в ТКЗС става държавна с включването ѝ в строителните граници на населените места. Това са Законът за планово изграждане на населените места, Указът за насърчаване и подпомагане на кооперативното и индивидуално жилищно строителство, Законът за собствеността, Законът за опазване на обработваемата земя и пасищата, Законът за териториално и селищно устройство, Законът за собствеността на гражданите и др. Собствеността върху земи в строителните граници на населените места се възстановява както до сега - само в старите им реални граници. Строежът, посочен като пречка за възстановяване на собствеността се определя от чл. 319 на ППЗТСУ (ограничение прието в ЗСПЗЗ още през 1992 год.).

2. Комисията не приема тезата от искането на Президента на Република България, че ал. 3 и 7 на чл. 17 от Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи произволно и в противоречие с чл. 17 от Конституцията на Република България лишават от правото на собственост определена категория лица. В мотивите по тези текстове се посочва, че ЗИДЗСПЗЗ предвижда при писмено искане с плановете за земеразделяне да се групират на едно място земи, "които не са собственост на лицата предявили искането", което "по същество е преразпределяне собствеността върху тези недвижими имоти", засягащо неприкосновеността на частната собственост. Комисията счита, че това тълкувание на текста на чл. 17, ал. 3 и 7 е съвсем произволно и че той с нищо не нарушават визираното право на собственост, тъй като в него не са предвидени никакви забрани или ограничения за възстановяване на това право на

собствениците, непожелали групирането на земеделските им земи. Общото въвеждане във владение и групирането на земите на членовете на кооперации и съдружниците в търговски дружества става единствено при изрично заявеното от тяхна страна искане за това и **не е задължително**. Приетите изменения не нарушават правата на останалите собственици и поради факта, че те се прилагат само там, където се изготвя план за земеразделяне, т.е. там, където не съществуват старите реални граници на земите или те не могат да бъдат възстановени чрез кадастрални планове на населените места или комасационни планове. Всички нормативни актове, чрез които се е уреждало внасянето в ТКЗС на земя извън строителните граници на населените места постановяват, че лицата, внесли такава земя запазват правото си на собственост върху нея, но не в реалните ѝ граници, а в границите на блоковете на ТКЗС, като фактическите и правните граници на внесените земи се заличават. Обектът на правото на собственост е определен само по площ и качество и не е индивидуализиран. Следователно, ако членовете на ТКЗС са запазили правото си на собственост до влизането в сила на ЗСПЗЗ през 1991 год., то това е право на собственост върху земя определена само по количество и качество, т.е. право на собственост върху неиндивидуализирана вещ. Следователно неприкосновеността на частната собственост на определена група граждани не може да бъде засегната при групирането на земите на пожелалите това членове на кооперации и съдружници в търговски дружества, тъй като планът за земеразделяне предоставя на определено лице конкретен участък, върху който никое друго лице няма субективното право на собственост.

Президентът е пренебрегнал и факта, че едва сега, с измененията в Закона за собствеността и ползването на земеделските земи се дава правото на собствениците да възстановят собствеността върху земите си в същата местност, в която те са се намирали при включването им в ТКЗС.

Освен това чл. 17, ал. 3 и 7 са в точно съответствие с чл. 19, ал. 4 от Конституцията на Република България, който изисква от Народното събрание да създава, чрез законите, които приема, предпоставки за коопериране и други форми на стопанско сдружаване с цел "постигане на стопански и социален напредък". Разпоредбата на чл. 17, ал.3 от ЗСПЗЗ може да бъде обявена за

противоконституционна само, ако се докаже, че тя не води до стопански и социален напредък, т.е. да се докаже, че дребното и разпокъсано земеделие води до по-добри социални и икономически резултати от едрото. Чл.17, ал.3 от ЗСПЗЗ ще даде възможност на собствениците, когато желаят това, да получат сравнително големи площи, които позволяват ефективното им механизирано обработване и постигането на желаните икономически и социален напредък.

3. Неточно и едностранно е тълкуването на § 20, с който се изменя чл. 33, ал. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи. Изтъква се, че разпоредбата, "споровете за освобождаване на председателя и секретаря на общинските поземлени комисии не се разглеждат от съдилищата" е нарушение на Кодекса на труда и Конституцията на Република България, защото засегнатите лица не могат да бъдат лишени от правото им да оспорват законността на своето уволнение пред съда. Оспорваните разпоредби ни лишават засегнатите лица изобщо от защита, а само от съдебна такава. Същата разпоредба се съдържа и в чл. 360, ал. 2 на Кодекса на труда: "Не се разглеждат от съдилищата споровете относно освобождаването ... и на други отговорни държавни служители, посочени в закон или в акт на Министерския съвет".

Въз основа на изложените съображения Комисията по земеделие и гори на Народното събрание предлага на Конституционния съд да не уважи искането на президента за обявяване противоконституционността на § 4, т. 1 и 3; § 12, с който се изменя чл. 17, ал. 3 и 7 и § 20, с който се изменя чл. 33, ал. 1 от Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, обнародван в ДВ, бр. 45 от 16 май 1995 год.

2. 06. 1995 год.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. ТОДОР ТОДОРОВ